

STUDIUM PRZYPADKU WSPÓLNOTY MIESZKANIOWEJ PRZYLESIE: WNIOSKI Z PROJEKTU CO-SUSTAIN

DR INŻ. MONIKA PEPEŁOWSKA, DR WIT HUBERT

OPIS PROJEKTU

W krajach zachodnich tradycyjna partycypacja instytucjonalna spada, podczas gdy partycypacja pozainstytucjonalna rośnie. Aby lepiej zrozumieć partycypację polityczną związaną z imperatywami środowiskowymi, politycznymi i społecznymi, CO-SUSTAIN przeanalizuje 18 historycznych przykładów w 6 różnych krajach europejskich dla każdej z ukrytych i jawnych form partycypacji politycznej, podkreślonych przez Ekmana: zaangażowanie obywatelskie, formalna partycypacja polityczna i aktywizm.

Wykorzystana zostanie etnografia instytucjonalna i mapowanie systemu, aby zrozumieć dynamikę partycypacji i zarządzania nią, dostarczając w ten sposób najlepszych praktyk do stymulowania i wspierania partycypacji politycznej wokół tych imperatywów. Najlepsze praktyki posłużą do zdefiniowania interwencji w zakresie współtworzenia rozwiązań w 4 studiach przypadku, po jednym dla każdej formy partycypacji politycznej: zaangażowanie obywatelskie poprzez Solidarność Żywnościową w Turynie (IT), manifestacja partycypacji politycznej poprzez procesy partycypacyjne promowane przez rząd w Europie Północnej (EE, FI) i aktywizm poprzez ruch społeczny Lobau Bleibt (AT).

SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA PRZYLESIE

Przejście z ogrzewania węglowego na gazowe: Na początku spółdzielnia przeszła z silnie zanieczyszczającego systemu ogrzewania węglowego na systemy kotłów olejowych na poziomie budynku.

Następnie, ze względu na wysokie ceny ropy naftowej, zostały one zastąpione kotłami gazowymi. Ta zmiana znacząco zmniejszyła zanieczyszczenie powietrza.

Inwestycja w panele fotowoltaiczne: W 2016 r. Wspólnota Przylesie zainstalowała panele fotowoltaiczne na dachach dziewięciu budynków.

Panele te wytwarzają energię elektryczną, która jest bezpośrednio zużywana, a wszelkie nadwyżki są sprzedawane do sieci.

Spółdzielnia znacznie zwiększyła swoją moc fotowoltaiczną, pokrywając 100% dostępnych powierzchni dachu 542 panelami generującymi 135 kWp w szczycie.

Do 2023 r. panele te wygenerowały 1000 MWh energii elektrycznej.

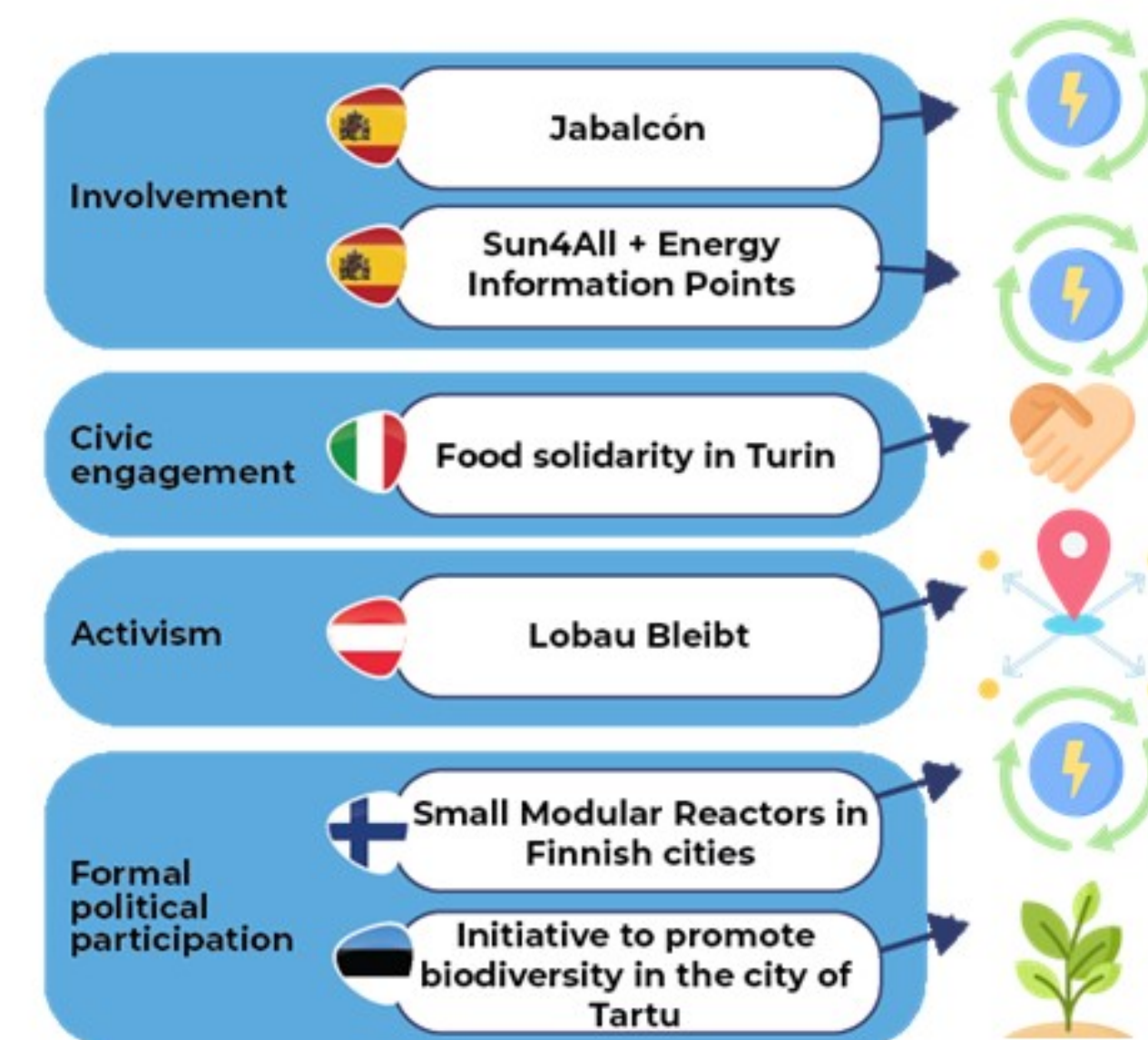
Głęboka termomodernizacja: Spółdzielnia przeprowadziła kompleksowy projekt termomodernizacji.

Obejmował on ocieplenie budynków, wymianę starych okien i usunięcie mostków termicznych. Głównym celem termomodernizacji było ograniczenie strat ciepła i zmniejszenie zużycia energii na ogrzewanie,

tyl samym obniżenie emisji gazów cieplarnianych i kosztów energii dla mieszkańców

Cel	Blok	Wyniki	Główne metody	WP
Zrozumienie	Przykłady historyczne	- Zrozumienie, w jaki sposób powstały procesy partycypacyjne, ich interakcji z instytucjami i wyników - Zdefiniuj możliwą ścieżkę	Analiza kontekstu Etnografia instytucjonalna Mapowanie systemu Analiza sieci społecznościowych	WP2
	Studia przypadków	- Testowanie ścieżek demokratycznych - Ocena ich wpływu na środowisko, środowisko i środowisko naturalne oraz efektu demonstracyjno-innowacyjnego	Perspektywa wielopoziomowa (MLP) Mapowanie systemu partycypacyjnego	WP3 WP4
Wspierający	Sieć władz lokalnych	- Dzielenie się wiedzą i powielanie praktyk na poziomie lokalnym - Skalowanie do wyższych poziomów	Analiza sieci Panele beliberatywne	WP4 WP5

Zaangażowanie	Our Power Energy Cooperative (AT) Energy Community in the Rural Municipality of Monachil (ES) Wspólnota energetyczna mieszkaniowa „Przylesie” (PL) Urban Gardening communities in the city of Tartu (EE) Solidarity Renewable Energy Community, Naples EST (IT)
Zaangażowanie obywatelskie	Covid-19: Network of “Makers” (ES) Local self-help movement in Kainuu region (FI) Earthquake in L'Aquila in 2009 (IT) Flood in Genoa in 2011 (IT)
Formalny udział polityczny	Vienna Climate Team – participatory budgeting (AT) Youth Climate Group, city of Granollers (ES) Resource wise municipality (FI) Clean Transport Zones in Krakow (PL) Green zones for recreation and community spaces in Tartu County (EE)
Aktywizm	Anti-nuclear movement in Austria since 1972 (AT) Energy poverty movements in Spain (ES) Pro Hanhikivi association (FI) Organisation Krakow Smog Alert (PL)

WNIOSKI

Napęd zmian: wzrost cen energii, który zwiększył opłacalność termomodernizacji i inwestycji w OZE.

Ryzyko: subsydiowanie energii może obniżyć motywację do modernizacji.

Na poziomie nisy: modernizacje (PV, ocieplenia) zwiększają wartość mieszkań i przyciągają nowych lokatorów bardziej otwartych na zmiany.

Na poziomie reżimu: kluczowa jest współpraca Zarządu spółdzielni z instytucjami finansującymi, zwłaszcza WFOŚiGW.

SM „Przylesie” to przykład udanej, ale konfliktogennej modernizacji spółdzielni:

- Ewolucja: od pilnych remontów do projektów proekologicznych i zrównoważonego rozwoju.
- Motywacja: głównie ekonomiczna (oszczędności), nie klimatyczna.
- Sukcesy: instalacje PV, termomodernizacja, poprawa estetyki osiedla – pionierskie w Polsce.
- Ograniczenia: napięcia społeczne i niewielki udział mieszkańców w decyzjach.
- Narracja: publicznie podkreślany sukces, ale faktyczne wyzwania to brak partycypacji, potrzeba większej transparentności i integracji głosów mieszkańców.

ZESPÓŁ IGSMIE PAN:

dr hab. inż. Aleksandra Komorowska, dr Wit Hubert, dr Wojciech Kowalik, dr hab. inż. Lidia Gawlik, dr inż. Dominik Kryzia, dr inż. Monika Pepełowska, prof. dr hab. inż. Mokrzycki Eugeniusz